

[Haldan Hendriksen.]

valgdag; gav partiet tilslutning til et-kammersystemet, men kun under forudsætning af, at der samtidig blev gennemført bestemmelser, sikringsforanstaltninger om man vil, som tog sigte på at modvirke en ensidig lovgivning, og sådanne bestemmelser er gennemført i det foreliggende forslag; jeg tænker naturligvis her i første række på den folkeafstemning, som nævnes i forslaget § 42, og som jeg senere skal omtale. Forudsætningen for vor tiltræden af et-kammersystemet må således siges at være tilstede.

Forinden jeg forlader forslaget om ændringer i rigsdagens sammensætning, ønsker jeg at fremsætte nogle bemærkninger om landstinget og dets arbejde. Mine udtalelser i så henseende og mine erfaringer falder ikke sammen med det ærede medlem hr. Hans Hansens, der talte på socialdemokratiets vegne. Det ærede medlem gravede og gravede dybt i fortidens politiske køkkenmødding; noget, der ikke plejer at være skik og brug i dette høje ting. Jeg overlader gerne det ærede medlem rollen som køkkenmøddinggraver. Jeg skal ikke gøre ham rangen stridig i så henseende, selvom jeg er noget forbavset over, at han netop i dag finder det rigtigt at udtale sig på den måde. Iøvrigt finder jeg det rigtigt og naturligt at understrege, at landstinget af i dag ikke kan sammenlignes med landstinget i den fri-konservative periode. Man kan derfor ikke på grundlag af det ærede medlem hr. Hans Hansens udtalelser slutte, at landstinget af i dag bør udslettes, fordi landstinget for 40—50 år siden ikke tilfredsstillede det ærede medlems partifæller og deres ønsker. Det var et dårligt argument for det nuværende landstings udslettelse. Jeg kunne unde det ærede medlem, som jeg personligt sætter så stor pris på, at finde et nyt og bedre argument.

Jeg skal iøvrigt ikke give noget rids, end ikke i store træk, af landstingets mere end hundredårige historie, skønt dette kunne være tillokkende og måske ville stille et og andet i en noget ændret belysning; men jeg finder det dog naturligt at nævne, at i tiden fra landstingets oprettelse og ned til vore dage har en række højt ansete og meget betydende politikere af forskellig politisk farve øvet deres politiske og saglige indsats som medlemmer af landstinget. Tit og ofte har det drejet sig om en

indsats af stor og blivende værdi. Denne kendsgerning har man ikke altid haft øjnene åbne for. Ganske vist udtalte den højtærede statsminister i sin forelæggelsestale nogle anerkendende ord om landstingsmændenes indsats i partimøderne. Ja, det er dog altid noget, men desværre synes det — visse andre steder, naturligvis ikke hos den højtærede statsminister — at være god latin at tale mindre venligt om landstinget og nærmest trække lidt på skulderen af dette ting og dets arbejde. Men jeg vil gerne her stærkt fremhæve, at vi i landstinget ikke føler os som og heller ikke er andenklassens rigsdagsmedlemmer, selvom forholdene har medført, at vi er kommet til at stå i anden række; og selvom det i tal overmægtige folketing har majoriseret os ved visse lejligheder. De af os, der har været medlemmer af folketinget — og det har jeg været i to perioder —, ved alle af erfaring særdeles vel, at vi her i landstinget i saglig og politisk henseende fuldtud kan stå mål med det andet høje ting og dets medlemmer.

Måske har vi lært i al almindelighed at føre vore debatter under stilfærdige former og i adskillige tilfælde på et i højere grad sagligt end politisk betonet niveau, hvilket dog ikke gælder de udtalelser, som det ærede medlem hr. Hans Hansen fremsatte her i dag. Sikkert er det, at vore forhandlinger ikke i særlig grad har interesseret offentligheden og pressen — for slet ikke at tale om radioen, der jo jævnlig har transmitteret folketingets forhandlinger. Vi føler os stærkt smigret ved i dag at se en næsten fyldt preseloge og ved at erfare, at vi endog skal i selve radioen, en begivenhed, der såvidt mig bekendt kun er indtruffet een gang før, og som højst sandsynligt aldrig mere vil indtræffe. Nu kan vi heller ikke nå højere.

Ikke mindst på de rent saglige områder har landstingets indsats været af betydning ved adskillige lejligheder — når vi vel at mærke har fået lov til at gøre en indsats! Men de skiftende regeringer, også den nuværende regering, har i årevis alle sultet landstinget, der sjældent eller aldrig har fået forelagt lovforslag af betydning, før efter at forslagene har været behandlet i folketinget, hvor man hyppigt har undladt at vise landstinget det hensyn at give os tilstrækkelig tid til en saglig og objektiv behandling af de pågældende forslag.

I mangfoldige tilfælde har vi kun haft en